

# FRANCOSKA VLADA BO OBNOVILA POGAJANJA

## PRESEDNIK HOOVER JE SKLENIL PREPUSTITI ZADEVO VOJNIH DOLGOV NOVI ADMINISTRACIJI

Novi francoski ministrski predsednik je razpravljal z ameriškim poslanikom o zadevi vojnih dolgov. — Obisk je bil nepričakovan. — Predsednik Hoover je konferiral z državnim tajnikom o stališču Francije. — Profesor Frankfurter pri governerju Rooseveltu. — Francija je začela popuščati.

PARIZ, Francija, 23. decembra. — Novi francoski ministrski predsednik Joseph Paul-Boncour je danes nepričakovano obiskal tukajšnjega ameriškega poslanika Walter E. Edge ter celo uro razpravljal z njim o zadevi vojnih dolgov.

S tem je ministrski predsednik dokazal, da se strinja s priporočilom governerja Roosevelta, da je najbolje, da se zadevo vojnih dolgov reši na diplomatski način.

Vse kaže, da je začela Francija popuščati, boječ se, da bi bila popolnoma izolirana, ako bi zanikala plačilo.

Ko se je predstavil Paul-Boncour francoski poslanik v zbornici, ni vojnih dolgov niti z besedico omenil, vedoč, da bi bilo to usodepolno zanj. Sedaj skuša uglasiti pot in najti kak način uravnave. To je bila tudi svrha njegovega obiska pri ameriškem poslaniku.

Njegov obisk je vzbudil v Parizu precejšnje presenečenje.

Ko je stopil v poslanikovo sprejemnico, se je predstavil: — Jaz sem ministrski predsednik Paul-Boncour in bi rad govoril s poslanikom.

Vsebina njunega pogovora ni znana, toda zdi se, da sta se državnik zelo pomirjena ločila. Takoj po praznikih mu bo poslanik Edge vrnil obisk.

ALBANY, N. Y., 23. decembra. — Od svetovalcev bodočega predsednika Franklina Roosevelta se je izvedelo, da bo ostal do svoje inavguracije v tesnih stikih z mednarodnimi vprašanji, dasi ni hotel ustreči želji predsednika Hooverja, da bi imenoval svojega zastopnika v formalno komisijo, ki bi razpravljala o vojnih dolgovih, razorožitvi in bodoči mednarodni gospodarski konferenci.

Roosevelt noče za zadevo vojnih dolgov prevzeti do svoje vselitve v Belo hišo nobene odgovornosti.

Pa tudi predsednik Hoover se ne bo več bavil s tem problemom, ker prav dobro ve da ga ne more rešiti v teku svoje administracije.

Prihodnji teden bo Roosevelta obiskal Norman H. Davis, ameriški delegat na razorožitveni konferenci.

Danes je bil pri njem Felix Frankfurter, profesor prava na Harvard univerzi, katerega splošno smatrajo za bodočega generalnega pravdnika.

WASHINGTON, D. C., 23. decembra. — Predsednik Hoover je danes precej časa konferiral z državnim tajnikom Stimsonom. Najbrž sta se pečala z zadnjimi razvoji v Franciji.

Za obisk francoskega ministrskega predsednika Paul-Boncoura pri ameriškem poslaniku v Parizu vlada splošno zanimanje.

Vedno bolj se je začelo utrjevati prepričanje, da bo Francija v najkrajšem času spoznala nesmisel zavlacovanja in bo čimprej zadostila svojim obveznostim napram Združenim državam.

Poslanik Edge še ni sporočil v Washington, o čem je razpravljal z Paul-Boncourom.

# Binghamov predlog propadel v senatu

## NAZADOVANJE SVETOVNE TRGOVINE

Največ so trpele Združene države. — Najmanj je padla kitajska trgovina. — Cena je padla za 50 odstotkov.

Zeneva, Švica, 23. decembra. — Kot je dognala preiskava Lige narodov, je ameriška trgovina v prvi polovici 1932 trpela več, kot trgovina katerekoli države na svetu.

Medtem ko so cene padle za 50 odstotkov, je Amerika od 1. januarja do 1. junija tega leta izvozila sama 33 odstotkov blaga v primeri z letom 1929. V primeri s tem je imela Nemčija 60 odstotkov, Anglija 57, in Francija 54 odstotkov. Početkom leta 1932 je bila meddržavna trgovina v Evropi na zelo nizki stopinji in sicer vsled trgovskih omejitev raznih držav in zlasti zaradi visokega tarifa Združenih držav.

Svetovna trgovina v zlati valuti je stalno padala od leta 1929 in sicer v letu 1930 za 30 odstotkov in v prvi polovici 1932 za 34 odstotkov kot pa ob istem času leta 1931.

Ti podatki so bili pripravljeni za prihodnjo gospodarsko konferenco v Londonu.

Ligino poročilo pravi, da se kitajske gospodarske razmere izboljšujejo, japonske pa slabšajo. Kitajska trgovina se je v zlati vrednosti mnogo bolj zmanjšala kot pa v katerikoli drugi državi.

## POŠTINA BO ZNIZANA

Washington, D. C., 23. dec. — Poština po tri cente za pisma bo izginila in bo zopet vpeljana poština po dva centa. Državna zakladnica, mesto da bi dobila s povišano poštino več dobička, je doznala, da je ta dobiček znatno padel.

## PAR USTRELJEN V AVTOMOBILU

Woodsfield, O., 23. decembra. V avtomobilu sta bila najdena ustreljena mlad moški in njegova spremljevalka dve milj od Lewisville. Policija je dognala, da je moški 24 let stari Lewis Hochar (Hočevar?) iz Lansinga v Belmont okraju. Identitete dekleta še niso dognali.

## PREMIJE MED BOLIVJO IN PARAGVAJEM

La Paz, Bolivija, 23. decembra. Na posredovanje papeža Pija XI. sta Bolivija in Paragvaj sklenili 24-urno premirje, ki se prične na božični večer ob 10 ponoči.

Papežev predlog je stavil bolivijski vladni papežev nunoj, ki je izrazil željo, da bi obe državi obhajali ta večer kot čas miru.

## RUSKO-POLJSKA POGODBA

Varišava, Poljska, 23. decembra. Poljski zunanji minister Beok in sovjetski poslanik Ovseneko sta podpisala prijateljsko in nenapadljivo pogodbo ki je takoj stopila v veljavo.

Zaradi postavnega praznovanja Božičnega dne ne izide v pondeljek "Glas Naroda". Prihodnja številka izide v torek, 27. decembra.

Uprava "Glas Naroda".

## SPOR ZARADI PREVOZA POŠTE

Združene države in Anglija se borita za prvenstvo. — Trgovci protestirajo zaradi zakasnitve.

London, Anglija, 23. decembra. Borba za prevažanje pošte med Anglijo in Združenimi državami zakasnjuje prekooceansko pošto, vsled česar ima dobiček Nemčija. Ameriški trgovci so se pritožili proti tej vojni.

Ameriške in angleške poštne oblasti pošiljajo pisma na svojih parnikih, ako ni na pismu posebno označeno ime katerega parnika. V Evropo vozijo pošto ameriški parniki, v Ameriko pa angleški. Vsled tega v gotovih slučajih potrebuje, da pride pismo čez ocean štirinajst do šestnajst dni, medtem ko pripeljejo hitri nemški parniki pisma iz Londona in Pariza v petih dneh.

Pisma, katera je pripeljal parnik "Leviathan", nosijo poštni pečat z dne 9. do 15. decembra. V New Yorku je pošta pridržavala trgovska pisma za ameriški parnik, medtem ko je bilo na razpolago dovolj drugih brzoparnikov. Nekateri trgovci so s tem, da so na pismu označili ime parnika, prekosili v trgovini svoje tekmece.

## ZA KAZEN MORA HODITI 30 MILJ

Albany, N. Y., 23. decembra. — Od Albany do Hudson, N. Y., je 30 milj. William Walker, 6 čevljev visok črnece mora na sodniško odredbo hoditi peš. Walker je policijskemu sodniku, pred katerim se je moral zagovarjati zaradi pijanosti, izrazil željo, da bi bil rad doma za Božič.

— Ali ste dovolj trezni, da greste domov? — ga vpraša sodnik.

— Do časa, ko pridem v Hudson, bom prav gotovo trezen. — je odgovoril Walker.

— Kako so vaše noge? — vpraša sodnik.

— V kar najboljšem položaju, gospod sodnik.

— Dobro. Obsodim vas, da greste peš v Hudson.

## MIHAEL JE RAZBIL NOS NA KIPU

Bukarešta, Romunska, 21. dec. Prestolonaslednik princ Mihael je gledal star kip, katerega je izdeloval nek romunski kipar.

— Ta nos mi ne ugaja, — je rekel 11-letni Mihael svojemu spremljevalcu. — Prinesite mi kladivo.

Prinesli so mu kladivo in princ Mihael je kipu odbil nos. Ko je kralj Karol zadevo preiskoval, mu je Mihael odkrito priznal, kaj je napravil.

## PRIKRIVANJE IZDATKOV

Poslanska in senatna zbornica nočeta objaviti izdatkov. — Prej je bilo vsakemu na razpolago tozadevni seznam.

Washington, D. C., 23. dec. — Ameriški davkoplačevalci, ki bi radi vedeli, koliko velja narod ameriški kongres, bodo imeli še mnogo težav, da to izvedo. Vsako leto državni tajnik objavi, kako je bila izdana letna vsota 3 milijonov dolarjev, ki je določena za kongres.

Do sedaj je mogel vsakdo iti v senatni urad za uradne listine in je dobil letno poročilo o vladnih izdatkih. Iz teh listin je tudi razvidno, da je 37 senatorjev in kongresnikov imelo zaposlene v svojih uradih svoje sorodnike.

Iz teh listin je tudi razvidno, zakaj plača narod za vsakega svojega zastopnika, ki ima \$9000 letne plače, \$30,000 na leto, ker so pri njihovih izdatkih vključene plače za tajnike, železniško vožnjo, časopise, brivce in celo mineralno vodo.

Letos pa podatkov o teh izdatkih ni mogoče dobiti. Tiskanih je bilo dvesto poročil, za vsakega senatorja po dva. Neka oseba je dobila en iztis s posredovanjem nekega senatorja, ki je telefonično naročil v senatni sobi za listine, da naj izroče gotovi osebi en iztis poročila. Toda ta oseba je morala podpisati potrdilo, da je sprejela ta iztis.

Kongresna zbornica je šla v tem oziru še dalje. Poročila o izdatkih sploh ni objavila. Tako poročila so bila dosedaj vedno objavljena in v arhivih je mogoče najti, koliko je veljala preiskava o umoru predsednika.

Ker pa je bilo iz teh poročil razvidno, koliko so senatorji in kongresniki potrošili ljudskega denarja za vožnjo in razne druge izdatke in so prišli pritožbe, so narodni zastopniki v obeh zbornicah sklenili, da je najlažje ogniti se javne kritike, ako teh izdatkov sploh ne objavijo za splošno javnost.

Vendar pa je iz letošnjega poročila, ki je bilo namenjeno samo senatorjem in kongresnikom, razvidno, da zahteva senat za svoje izdatke \$101,144 več kot do sedaj, navzile temu, da se vlada trudi, da bi znižala svoje stroške.

Za preiskave in splošne izdatke zahteva dodatno vsoto \$100,000, za sluge in vratarje \$5544 in \$100 več za poštino. Edino znižanje izdatkov v znesku \$4500 je za urad senatnega tajnika, ker je dosednji tajnik pred kratkim umrl.

Kongresna zbornica, ki velja narod na leto \$8,000,000, zahteva za prihodnje leto \$7576 manj kot lansko leto.

## MAJNERSKI NEMIRI

Scranton, Pa., 23. decembra. — Pritajeno sovraštvo je vzplamtel v nasilje, ko so unijski majnerji skušali piketirati Westbrook Coal Company majno v Carbondale. Stanley Wilk je bil zaboden z nožem. Več drugih mož so pretepli. Več udeležencev pri pretepu je bilo aretiranih.

## SENAT BO ŠELE PO PRAZNIKI GLASOVAL O 3 ODSOT. PIVU

WASHINGTON, D. C., 23. decembra. — Senat je danes zavrnil predlog republikanskega senatorja Bingham iz države Connecticut, naj se takoj prične razprava glede predloge o dobrem pivu, ki je bila sprejeta v poslanski zbornici. Njegov predlog je bil zavržen s 48 proti 23 glasovom.

Bingham je izjavil: — Dosedaj je bilo moje geslo, da moramo imeti dobro pivo do Božiča. Kakor kaže, bomo pa lahko veselili, če ga bomo dobili do prihodnjega Božiča.

Demokratski voditelj, senator Robinson iz Arkansasa je izjavil, da je hotel Bingham kovati kapital za svojo lastno stranko.

O predlogi se bo začelo zaslišanje prihodnji terek pred justičnim odsekom.

Tekom glasovanja je bil med poslušalci na galeriji tudi znani suhač, metodistični škof James Cannon, Jr.

Proti Binghamovemu predlogu je glasovalo 21 republikancev, 26 demokratov in član farmersko-delavske stranke, Shipstead.

Bingham je pozneje trdil, da bo justični odbor predlogo odložil ter da bo prišla šele februarja meseca pred senat, dočim je Robinson zatrjeval, da ne bo nobenega zavlačevanja, češ, da morajo demokratje izpolniti napram volilcem svojo dolžnost.

## ZOPET ZAROTA PROTI STALINU

Berlin, Nemčija, 23. decembra. V Moskvi je bil aretiran nek vladni komisar in več bivših vladnih voditeljev, ki so obdolženi, da so kovali zaroto, ki je imela namen odstraniti sovjetskega diktatorja Josipa Stalina.

Med aretiranci sta poljedelski komisar Nikolaj B. Eismont in načelnik za motorni promet V. N. Tolmaše.

Na sumu, da so bili udeleženi pri zaroti, so tudi voditelj desnice Mihael Tomsy in komisar za pošto in brzojavke ter prejšnji ministrski predsednik Aleksej Rykov.

## BOŽIČNA DREVEVA V RUSIJI

Moskva, Rusija, 23. decembra. Ker velja v Rusiji božično drevo \$25, je za Amerikance in druge tujece, ki hočejo po svoji navadi obhajati Božič, zelo težavno oskrbeti si potrebno božično drevo.

Stroga policijska postava preprečuje prodajo tudi najmanjšega smrekovega drevesa Rusom, toda za tujece je vlada dovolila nekaterim trgovinam za ovetlice, da smejo prodati določeno število smrekovih dreves tujecev.

Ko je družina kupila za visoko ceno drevo, ima veliko težavo najti potrebni okrasek, katerega sploh ni mogoče dobiti.

Zato si morajo pomagati z različnimi trakovi in drugimi manjšimi stvarmi, da drevo nekoliko izgleda kot božični spomir.

Ameriški inženirji, ki so zaposleni v ruskih industrijskih podjetjih in ki imajo pri sebi žene in otroke, so šli sami v gozd in posekali drevo, mesto da bi plačali previsoko ceno.

Protivverska družba pa je po raznih krajih Rusije naznanila svoje shode na božični dan.

## SOVJETI MOLČE O PETLETKI

Prva petletka preneha uradno prihodnji teden. Mnogo načrtov ni izvršenih. — Sovjeti skušajo nadomestiti.

Moskva, Rusija, 23. decembra. Druga petletka (petletni industrijski načrt) se bliža koncu. Načrt je zelo zaostal za vladnimi računi.

Vlada bo najbrže skušala izboljšati dosedanje industrijsko stanje, kot pa bi ga mislila razširiti. Treba je najmanj še enega leta, da bi bilo mogoče nadomestiti, kar je bilo zamujenega v petletnem načrtu zlasti v industriji, poljedelstvu in drugih zadevah.

Uradno bo prva petletka končana 31. decembra v štirih letih in druga se prične 1. januarja. Toda dobro poučeni krogi zatrjujejo, da bo prvi petletni načrt mogoče biti končan v letu 1933.

Značilno je, da sovjetsko časopisje molči o drugi petletki, četudi je bila glasno oznanjena v početku leta. V svojem programu za sejo sovjetov 10. januarja vlada ne omenja drugega petletnega načrta. Predsednik sovjetskih komisarjev Molotov v svojem govoru pred inženirsko konferenco ni omenil drugega petletnega načrta. Vsled tega prevladuje mnenje, da bodo sovjeti v letu 1933 skušali premostiti vrzel med prvo in drugo petletko.

Sovjetski voditelj se trudijo najeti v tem oziru izhod, da ne bi nikdo mogel kritizirati vlade, da hoče drugo petletko odložiti za eno leto.

Molotov je javno priznal primanjkljaj v industriji in poljedelstvu. Povdarjal je potrebo, da bo izvedel, kako bi bilo mogoče pridelati več blaga. Petletnega načrta v štirih letih ni bilo mogoče izvršiti, kajti v prvih devetih mesecih letošnjega leta je pridelalek znašal samo 13 odstotkov, medtem ko je petletka določila 36 odstotkov za celo leto.

Zato mora vlada ali prezreti dosedanjí uspeh, ali pa mora dovoliti daljši čas, da bo delo končano.

## RADIO IZ BETLEHEMA JE PREPOVEDAN

London, Anglija, 23. decembra. Jeruzalemski poročevalec lista Daily Herald poroča, da je kolonijalski tajnik Sir Philip Cunliffe-Liste odklonil dovoljenje za radijsko objavo pridige na božični večer iz cerkve Kristusovega rojstva v Betlehemu.



# "Glas Naroda"

Owned and Published by  
**SLOVENIC PUBLISHING COMPANY**  
(A Corporation)

Frank Sakser, President L. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:  
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"  
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

|                                  |                            |        |
|----------------------------------|----------------------------|--------|
| Na celo leto velja za Ameriko in | Za New York za celo leto   | \$7.00 |
| Kanado                           | Za pol leta                | \$3.50 |
| Na pol leta                      | Za inozemstvo za celo leto | \$7.00 |
| Na četrt leta                    | Za pol leta                | \$3.50 |

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno in praznikov.

Digital brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.  
Telephone: CHelsea 3-3878

## PRVA ZMAGA

Sprejem predloge glede dobrega piva v poslanski zbornici pomenja prvo zmago mokračev, ki so jo izvojevali po dvanajstih letih. To je prvi mejnik na pohodu bolj liberalne zakonodaje.

Nihče se pa ne sme udajati prevetlikim upanjem, nihče ne sme domnevati, da bomo že v kratkem času deležni dobrega in šumečega piva, ki bo naprodaj po trgovinah in restavracijah.

Predloga bo predložena zveznemu senatu, kjer bo izpostavljena hudemu viharju.

Najbrž jo bo tudi senat odobril, toda že vnaprej se ve, da ne bo šlo vse tako gladko kot je šlo v poslanski zbornici.

Potem bo predložena predsedniku Hooveru v podpis. Veliko vprašanje je, če jo bo podpisal.

Slednjč bo pa moralo še najvišje sodišče razsoditi, če trdite, da pivo, vsebuječe tri in četrt odstotka alkohola, ni opojno, soglašajo z osemnajstimi amendmentom, kateri še vedno straši po zvezni ustavi.

V-zvezni blagajni je velik primanjkljaj. Treba je bilo poiskati novih davčnih virov. Po zatrjevanju nekaterih, bo primanjkljaj v zvezni blagajni že vsaj deloma pokrili davki na pivo, in baš to je omogočilo prvi uspešen napad na prohibicijo.

Bolj svobodomiselnih in naprednih zakonodaj je treba pričakovati šele po sestanku prihodnjega kongresa, v katerem bo večina za preklic osemnajstega amendmenta.

Sprejem predloge v poslanski zbornici je jasno znamenje, da je zavel nov duh med kongresniki in da bodo doživeli v prihodnjem kongresu suhači popoln poraz.

Uspeh je pa tudi velikega moralnega pomena.

Pivovarniške obrti ne bodo v bodoče smatrali za nekaj nepostavnege. Ljudje bodo imeli na razpolago dobro in nepokvarjeno pivo, ne bo se jim več treba skrivati po beznicah ter plačevati silno pretirane cene za prepovedan sad.

S tem pa seveda ni rečeno, da se bo vrnil salon, v katerem je bil pred prohibicijo kozarec piva po grošu.

Ne samo zvezna vlada, pač pa tudi državne in občinske oblasti bodo imele pravico naložiti na pivo poseben davek ter s tem povečati svoje dohodke.

Povratak dobrega piva pomenja napredek, toda dobro pivo ne bo odpravilo zločinov, raketirstva in butleganija.

Tem izrodkom prisilne zakonodaje bo napravil konec šele preklic osemnajstega amendmenta.

# Koledar I. 1933

Vsebuje poleg spisov dveh naših pisateljev Trobe in Rupnika tudi pesmi Johna Bukovinskega, opis našega "Severnega romarja" Platinška, par krasnih povesti, poučne članke iz zemljepisja, naravoslovja in zgodovine ter nešteto drugih zanimivosti.

Cena 50c

Vpoštevajoč slabe gospodarske razmere, smo ga tiskali le omejeno število. Vemo, da boste popolnoma zadovoljni z letošnjim koledarjem in zaradi tega ne odlašajte, pač ga naročite še danes.

TEH 160 STRANI ZANIMIVEGA ČTIVA, SLIK, POUKA IN NASVETOV JE VREDNIH Z A VSAKEGA 50 CENTOV

Slovenic Publishing Company  
216 West 18th Street New York, N. Y.

## ITALIJANSKI KOLONI

Načrt o "mezzadriji", ki je za današnje razmere edinstvena preostala gospodarska ustanova, katero je dal srednji vek, bi pri prihodnjem zasedanju obeh poslanskih zbornic v Rimu uzakonjen. Ali pa se bo s tem izvršila morebiti odločilna revolucija v Italiji, kjer živi nad 22 milijonov prebivalstva od poljskega dna? Mislimo ono pravo revolucijo, ki se obrača proti velikemu posestvu, v tem slučaju proti osvojenim latifundiji, ki datira iz starih rimskih časov? Nič takega se ne bo zgodilo "mezzadriji", tipična italijanska fevdalistična ustanova, bo z novim zakonom še potrjena, le toliko se bo sprevidela, da bo odgovarjala fašistični miselnosti.

Kaj je prav za prav "mezzadria". Kdor se vozi skozi poljedelske pokrajine, kakor so na primer Umbrija, Lombardija ali Marle, bo videl dolge vrste samih malih posestev, o katerih bo mislil, da so last samostojnih polkmetov. Zakaj ne bi mogel domniti, da ni ubožna hišica sredi zemlje in par kravice last družine, ki s toliko ljubeznijo neguje ta neznamen svet...

In vendar so ti dozdnevno svobodni posestniki brezlastniški (koloni). Saj nimajo niti po fašističnem zakonu nič drugega kot značaj delavca, ki sme ob vsaki priliki skleniti pogodbo s svojim gospodarjem. To je vse. Le to je, da ne spadajo ti delavci v vrsto industrijskih delavcev, marveč imajo svojstven značaj. Ti so namreč v službi velikih posestnikov, ki vsi po vrsti žive po mestih, a svoja posestva dajejo v upravljanje tem kolonom. Tak veleposestnik živi kot trot od dela drugih rok. V mestu ima palačo, kjer uživa na mile volje življenje, njegovo zemljo pa obračajo in namakajo s svojim potom najemniki ali "mezzadristi". "Mezzadrijo" razumemo takole: — Zemlja in vse kar je na njej živega ali neživega: konji, hiša in orodje, so lastnina veleposestnika. Sleherna

delavska družina pa dobi od tega velepunta toliko zemlje v enoleten najem, kolikor je more brez tuje pomoči obdelati. Največ kar se more dobiti, je 20 hektarjev. Plača za to delo pa je v tem, da si sme sleherna delavska družina vzeti z njiv in travnikov toliko raznovrstnih pridelov, kolikor jih potrebuje, zraven pa si sme obdržati še polovico čistega dobička. Pri raznovrstnih stroških mora najemnik sodelovati, namreč pri raznih popravilih manjšega značaja. Vendar ni tak delavec nikoli tako reven kakor večina dnevnarjev po deželi; ti dobe približno 30 Din dnevno. Potentakem živi najemnik v primeri s temi družinami. Saj si prečestokrat v bogatih desetletjih pridobi majhno premoženje, posebno, če ima svojo "mezzadrijo" v plodnejših pokrajinah.

Toda najemnik ne more skoraj nikoli postati samostojen kmet, najsi je njegova družina že več desetletij obdelovala isti del veleposestva in najsi je njena zibel tekla na tej zemlji! To je pretresljiva tragedija tega italijanskega kmetijskega stana. Tudi če si je morebiti kak podjeten mož tekom mnogih generacij nabral toliko denarja, da bi si mogel kupiti košček zemlje, na kateri je zrasel in katero ljubi, je ne dobi. Med temi velikimi gospodi živi namreč neka tajna zaprisega, po kateri sme nihče prodati kolono one zemlje, ki jo je obdelal, marveč — če hoče — vso zemljo skupno; na ta način se bo prepričala eventualna delitev veleposestva.

Vprav radi takih razmer, ki so potlačile duševnost italijanskih najemnikov, so bili ti ljudje prvi, ki so se pridružili v začetnih povojih fašizmu velikemu delavskemu gibanju ter v letih 1920 do 1922 "zasedli" posamezne kose zemlje svojih gospodarjev. Temu gibanju so sledili tudi takratni fašisti. Pa to ni ničesar drugega pomenilo, kot da so si pridržali zemljo, katero so skozi desetletja

obdelovali, jo ljubili in si na njej rodili otroke. In pri vsem tem so zatrjevali, da radi plačajo zanj, kolikor gospodarji zahtevajo, seveda v presledkih. Toda bili so s silo odgnani z ljubečega koščka zemlje.

Zdaj bo veriga nepravičnih kolonskih pogodb le še bolj nategnjena. Sieer moramo priznati, da bo položaj kolonov dokaj lažji, saj jih bo branil pred samovoljnostjo veleposestnikov, njihove pravice in dolžnosti jim bo osvetlil v jasnejši luči, sindikalni princip se bo tudi tu uvedel — vendar pa moramo trditi, da ne bodo te malopomembne olajšave prinesle nikake resnične in plodovite revolucije obstoječega položaja; fašisti se pač niso pokazali širokosrčne, moderne sociologe, saj so podobne razmere le še v hiperkonservativni Angliji (kar se tiče starih zakonov in običajev), povsod drugod so pometene kot sramoten ostanek krivičnega srednjeveškega fevdalnega sistema, kjer so se nekateri gospodje pač, drugi pa so zanje kosili. Fašistična Italija, ki hoče biti vzor domoljubnih državljanov, pa si naj zapomni, da duši ljubezen do zemlje in doma vsem tistim milijonom kolonom, ki jim z zakonom ne dodeli zemlje, katero so s krvjo obdelali.

Ta krivična razdelba se bo bridko maščevala nad sodobno vladajočo generacijo, ker je gluha in slepa in nima drugega pred seboj, kar bi odgovarjalo današnjemu času, kot besede, besede, besede...

## KITAJSKI SUŽNJI NA SVOBODI

Človeštvo misli, da je suženjstvo že davno odpravljeno in da spada že v preteklost, vendar ni temu tako. Tudi Kitajska stoji v vrsti tistih držav, v katerih je suženjstvo še zelo aktualno vprašanje. Te dni je namreč notranji minister naukiške vlade odredil, da se morajo vsi mladi sužnji osvoboditi. Občinske in okrajne oblasti so naznanile, da bodo uvedle v svojih oddelkih temeljito preiskavo. Gospodarji morajo zato takoj osvoboditi mlade dečke in deklice. Če pa bi imeli ti ljudje še veselje, ostati pri svojih dosedanjih gospodarjih, morajo biti kot vsi ostali svobodnjaki plačani. In še dalje govori Nanking: Zgraditi se morajo domovi, v katerih bodo stanovali osvobodjeni sužnji, dokler si pač ne preskrbijo dela in novega doma, zakaj neudno bodo postali vsi — brezdomci. V teh domovih pa naj imajo svoje zavetišče in se pripravljajo za svoj bodoči poklic.

Gospodarji pa, ki se bodo upirali tej odredbi, morajo biti takoj postavljeni pred sodišče. Se naprej se glasi odlok: Oni sužnji, ki so dosegli polnoletnost, imajo tudi popolno svobodo za sklepanje zakonov. Nič pa ni pri vsem tem pojasnjeno, do katere starosti morajo priti mladi sužnji, da dobe svobodo. Po tem, da je tu beseda le o mladostnikih, moramo pozdraviti ukrep naukiške vlade. Saj suženjstvo je sramota za sleherno državo, ki hoče biti kulturna. Kitajska pa hoče biti kulturna! Zatorej je njena velika dolžnost, da v najkrajšem času izbrisi zadnje sled te kulturne sramote...

## NADŽIVALI IN NADLJUDJE

Vodstvo ene največjih bolnišnic na Angleškem sporoča javnosti, da se je kemikom v nekem laboratoriju po nad dveletnem delu posrečilo napraviti preparat, ki podaljšuje življenje. Iz človeka, ki zavziva to sredstvo, se razvije "nadčlovek". Učenjaki, ki so preparat preizkusili, zatrjujejo, da izgine po njegovem zavzivanju pri pacientih vsak strah. Ljudje postanejo borbene in neustrašeni. Razum se jim silno poostri, obenem pa se okrepi ves organizem.

Z novim sredstvom, ki so ga preizkusili tudi na živalih, so dosegli nekakšne vrste "nadživali". Živali so nenadoma pokazale svojstva, ki jih ni človek pričakoval od njih. — Ovee in mačke, ki so zavile preparat, so postale nenavadno borbene, začele so napadati velike in močne pse ter so jih v borbi nadvladale in ugonobile. Poskusi s kemičnim preparatom se nadaljujejo in angleška javnost pričakuje z napetostjo poročil o končnih rezultatih.

## Peter Zgaga

Pod oknom newyorskega poljiškega glavnega stana v New Yorku se je ustavila zaprta kara. Sofer je izstopil in odšel. In se ni več vrnil. Kara je stala tam vse dopoldne in vse popoldne. Proti večeru so pa policisti pogledali, kaj je v nji. Ni bilo dosti. Samo debela vreča, in v vreči razsekano truplo bivšega kaznenca, ki ga je najela policija, da ji je ovaljal svoje tovarise.

Rojak nam piše: — Ne bilo bi me treba opominjati, ker sam dobro vem, kaj je moja dolžnost. Za naročino sem vam dolžan pet dolarjev. Pošiljam vam štiri na račun. Imel sem srečo, da sem prodal sto funtov težkega prašiča za štiri dolarje. Štiri dolarji naj bodo torej na račun mojega dolga. Prosim, ne ustavite mi lista, bom že poslal ostanek kakorhitro mi bo mogoče.

Prejšnji teden je bil pri meni moj prijatelj Postojčan, Zore Kraigher, ki je "chief-pilot" American Airways. Leta že od leta 1914, in bi skoro rekel, da je preživel izza onega časa več ur v zraku nego na kopnem.

Z veliko vnemo sem ga poslušal, ko je takole svetoval mladem fantu, navdušenemu za aviatiko:

— Uči se in študiraj. Natrpaj si v glavo kolikor mogoče teoretičnega znanja. In ko boš mislil, da znaš vse, ne boš znal ničesar. Šele takrat boš nekaj veljal, ko bodo drugi rekli, da znaš. Tedaj pa skušaj prodati tisto, kar znaš. In če boš uspešno prodal, dosegel svoj cilj.

Povratak dobrega piva bo povzročilo vretje, ki se je pojavilo pri zadnjih volitvah med narodom.

Če se bo to vretje poleglo, tudi dobrega piva ne bo.

V Miami, v državi Floridi, preživlja takozvana "visoka" družba zimo. Razkošni hoteli, brokeriji, borzni spekulantni, politiki, lahkoživi, "dame", ki od dolgega časa ne vedo kaj početi, "dame", ki za drag denar kupujejo ljubezen ter "dame", ki jo za drag denar prodajajo.

Z eno besedo, ljudje, ki se smatrajo za stebre današnje družbe.

Moški se izprehajajo po hotelskih hodnikih, razpravljajo o akcijah, — če jim je vrednost padla, ali če se jim je dvignila — govore o konjskih dirkah, posebno se pa zanimajo za pasjo razstavo, ki se ima vršiti prihodnje dni. Da, pasja razstava je predmet splošnega zanimanja. Med moškimi in ženskami je vsepolno pasjih strokovjaskov. In ko je snov izčrpana, se odpravijo gospodje in dame v posebno dvorano, kjer je prostor za hazardne igre. Roleta se običajno vrta do ranega jutra. Šampanja in importirani likerjevi je na pretek. Naslednjega dne čakajo spletnice, maserji, maserke in manikirke, ki skušajo s svojo umetnostjo napraviti gospodo, kot da bi bila ustvarjena po božji podobi, pa se jim žal ne posreči...

Pred dobrimi štirinajstimi dnevi je bila v Yancey, Ky., rovska eksplozija, ki je zahtevala štiriindvajset človeških življenj. Med smrtno ponesrečenimi je bilo tudi šest sinov osemindesetdeset let starega majnerja.

Ko je počila vest o eksploziji, se je zbralo pred vhomom v rovnastofine sorodnikov in prijateljev ponesrečenih, hteli se in čakali. Med njimi je bil tudi stari majner.

Lz jame so začeli nositi trupla. Ko so prinesli trupla treh sinov starega majnerja, so mu rekli, naj gre domov in naj se potolaži. Starec je pa odkimal: — Ne, še trije so notri. Še tri mi prinesite. Potem bo šel domov v samoto.

In je čakal in čakal devet dolgih ur, da so prinesli trupla nadaljnjih treh sinov na površino. Vsakemu posebej je pogledal v zogleneli obraz in se odpravil proti domu...

**DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO ZANESLJIVO IN TOČNO KAKOR VAM POKAŽE NASTOPNI SEZNAM**

| V JUGOSLAVIJO |          | V ITALIJO |          |
|---------------|----------|-----------|----------|
| Din 200       | \$ 3.50  | Lir 100   | \$ 5.70  |
| Din 300       | \$ 5.00  | Lir 200   | \$ 11.20 |
| Din 400       | \$ 6.75  | Lir 300   | \$ 16.40 |
| Din 500       | \$ 8.25  | Lir 400   | \$ 21.75 |
| Din 1000      | \$ 16.25 | Lir 500   | \$ 26.75 |
| Din 2000      | \$ 32.00 | Lir 1000  | \$ 52.50 |

Na izplačilo vsiljenih davkov nos upravl. navedeno, bodisi v dinarjih ali v dolarjih, če je dovoljeno za boljšo plačilo.

**IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH**

|                                     |          |
|-------------------------------------|----------|
| Na izplačilo \$ 5.00 morate poslati | \$ 5.70  |
| " " 10.00 " "                       | \$ 11.20 |
| " " 15.00 " "                       | \$ 16.40 |
| " " 20.00 " "                       | \$ 21.75 |
| " " 25.00 " "                       | \$ 26.75 |
| " " 30.00 " "                       | \$ 32.00 |

Prejemnik denarja v stvarni kraju izplačilo v dolarjih.

Najina nakazila izvršujemo po CABLE LETTER za protobitno št.

**METROPOLITAN TRAVEL BUREAU**  
(FRANK SAKSER)  
216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

**RKO NAZNAJNA OTVORITEV RADIO CITY z DVEMA NAJFINEJŠIMA GLEDALIŠCEMA NA SVETU!**

**RADIO CITY MUSIC HALL**  
50. CESTA IN 6. AVENUE  
SE OTVORI V TOREK ZVEČER, 27. DECEMBRA  
Peste odrske predstave — Dvakrat dnevno — 2:15 in 8:15  
CENE OD 75c NAPREJ

**POLNOČNA PREDSTAVA NA NOVOLETNI VEČER**  
VELIKASTEN SPREVED ODRSKIH TALENTOV — VELIKI UMETNIKI IZ VSEGA SVETA — GOĐBA, DRAMA, BURKA IN VARIETE — DRUŽBA 1000

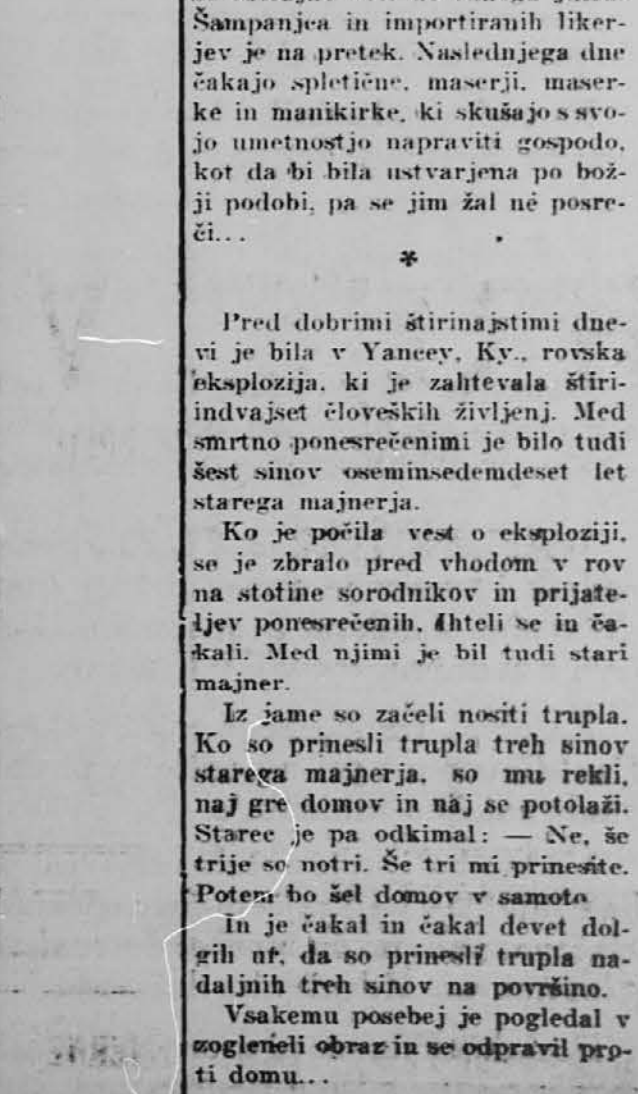
**Novo RKO ROXY Gledališče**  
49. CESTA IN 6. AVENUE  
SE OTVORI V ČETRTEK ZVEČER, 29. DECEMBRA  
NAJBOLJŠE SLIKE IN ODRSKA ZABAVA  
Svetovna Premiera: ANN HARDING IN LESLIE HOWARD v "THE ANIMAL KINGDOM"  
Neprestano od 10:30 dop. do 1. jutraj. — Zmerne cene.

Obe gledališči pod osebim vodstvom "ROXY"  
RADIO CITY — Rockefeller Center

**Ste namenjeni v Evropo?**

Kdorkoli želi potovati letos v domovino, za stalno, ali le na začasni obisk svojeje, naj vsekakor piše po naša navodila za potovanje in prepričal se bo, da bo za mal denar udobno in hitro potoval. Pošljemo jih vsakomur brezplačno.

**METROPOLITAN TRAVEL BUREAU**  
216 West 18th Street  
New York, N. Y.





KRATKA DNEVNA ZGODBA

SENCE V MEGLAH

Nizave so žarele v jesenskem zlatu, planine so si nadele že prvo...

du, starca ni mogel ujeti na križ, kot bežna senca je bil v daljnogledu...

jesenskih nalivih, zamedel ga je sneg. Predrznih, ki si je hotel svojiti...

Planine so živele naprej. Planinske rože so druga za drugo umirale...

Zima v gorah, v belino zagrnje no ruše in suho vejevje. Skalne čeri kipe nemo v nebo...

Tristo... lovec je okamenel ob stal. Dobrih sto korakov nad njim je stal tajinstveni gams...

Prišel je sveti Martin, po vrto vih smrti so umirale zadnje voščenorumenne krizanteme...

S pomladnim zelenjem so se gamsi vračali v planinsko kraljestvo. Prvi pomlad, planinska pomlad jim je dostikrat nevarna...

— Krmar naj takoj usmeri proti Superaqu! Bolnika odnesite na breg in ga prepustite v oskrbo bolniški policiji!

Samotarji iz gozdov, starci, so prišli h trópm, mladi kozli so se pričeli bojevito obnašati...

Maj v planinah. Sokovi, vsi mladi in sveži so pričeli kipeći po bilju in rušju...

Sveti večer! Kakšno vrednost ima človeška duša, ki ni strnila vseh dogodkov...

Kot povsod se je tudi tu veljavljal večni zakon narave: Pravico ima jačji!

Matero so si poiskale mirnih in varnih zaklonov, maj je mesec njihovih mladicev...

— O, Bog, ki si zato prišel na svet, da daš bednim tolažbo v nesreči...

Star gams, vedno je bil pri tropu zadnji, so je oddaljil in zasledoval sanice...

Po planinah hodijo planinci, pa so ti planinci prav radi "židane volje"...

— Kakšen dan je danes? — Sveti večer, moj sin!

Star gams, vedno je bil pri tropu zadnji, so je oddaljil in zasledoval sanice...

"Hudičev mel" so obdajale na dveh straneh streme skalne police...

— Siroko je odprl oči in se z nepremičnim pogledom zagledal v zelen otoček...

Veter je dvignil meglo in jo vrzel čez greben. Gamsi so bili nenarajni...

Z južne strani se je bližal "Hudičevu melu" lovec. Ni bil še star, a zato je bil bolj izkušen...

— Mama, je zašepetal. — glejte mlinarjeve gosi so na travniku...

Veter je dvignil meglo in jo vrzel čez greben. Gamsi so bili nenarajni...

Ves špranje in razpoke je sneg že zamedel, dostop je bil sedaj še težji...

Pogledal je v daljavo oceana, kjer se je videl v zrak štrleč jambor...

Ves špranje in razpoke je sneg že zamedel, dostop je bil sedaj še težji...

Z južne strani se je bližal "Hudičevu melu" lovec. Ni bil še star, a zato je bil bolj izkušen...

— Tako je in nič drugače. Niti najspretnejši protivnik bi si ne bil izmislil proti nam toliko neverjetnih kombinacij...

Veter je dvignil meglo in jo vrzel čez greben. Gamsi so bili nenarajni...

— V začetku se za lajanje nisem zmenil. — je pripovedoval mož, — ko je pa pes vedno močneje lajal...

— Tako je in nič drugače. Niti najspretnejši protivnik bi si ne bil izmislil proti nam toliko neverjetnih kombinacij...

Veter je dvignil meglo in jo vrzel čez greben. Gamsi so bili nenarajni...

— V začetku se za lajanje nisem zmenil. — je pripovedoval mož, — ko je pa pes vedno močneje lajal...

— Tako je in nič drugače. Niti najspretnejši protivnik bi si ne bil izmislil proti nam toliko neverjetnih kombinacij...

Veter je dvignil meglo in jo vrzel čez greben. Gamsi so bili nenarajni...

— V začetku se za lajanje nisem zmenil. — je pripovedoval mož, — ko je pa pes vedno močneje lajal...

— Tako je in nič drugače. Niti najspretnejši protivnik bi si ne bil izmislil proti nam toliko neverjetnih kombinacij...

Ob brazilijanski obali

(Odlomek iz Dygašinskega.)

Ob brazilijanskem obrežju je divjala kuga...

lila rožni vene in boječe gledala svojega sina. Dnevni hrup je ponehaval vedno bolj...

Ocean je bučal in šumel v jasno noč kot da bi iz svojih globlin izlival pesem vsega stvarstva...

Tu na neizmernem morju gotovo ni niti sledu kuge. Medtem se je nekdo izmed moštva približal in naznanil...

Bolnik se je napil vode, odprl oči in pogledal kvišku. Pravkar je zasvetil v daljavi iznad skal velik svetilnik na obali...

— Čas je že, mama, da greva k polnočnici. Čujte, pojo... Bog se rodi, moči se tresejo...

Droje ljudi je ostalo na bregu: Stanka, 65-letna Marjeta Novakova, ki je silno jokala...

Sveti večer! Kakšno vrednost ima človeška duša, ki ni strnila vseh dogodkov...

— Saj to je nemogoče! — In vendar so bili snoči vsi trije skupaj in prisegli so...

— O, Bog, ki si zato prišel na svet, da daš bednim tolažbo v nesreči...

— Morda bi radi šli v pisarno, gospod doktor? — Da, rad bi govoril z Mascarotom...

— Je že tako, — je odgovoril. — General ne more biti na vseh koncih in krajih...

— Kakšen dan je danes? — Sveti večer, moj sin!

— Tako je in nič drugače. Niti najspretnejši protivnik bi si ne bil izmislil proti nam toliko neverjetnih kombinacij...

— Kdo neki te je tako informiral? — je vprašal.

— Mama, je zašepetal. — glejte mlinarjeve gosi so na travniku...

— Tako je in nič drugače. Niti najspretnejši protivnik bi si ne bil izmislil proti nam toliko neverjetnih kombinacij...

— Nihče; slutim, domnevam posledice, poglabljam se v bistvo zadeve...

— Tako je in nič drugače. Niti najspretnejši protivnik bi si ne bil izmislil proti nam toliko neverjetnih kombinacij...

— Tako je in nič drugače. Niti najspretnejši protivnik bi si ne bil izmislil proti nam toliko neverjetnih kombinacij...

— Tako je in nič drugače. Niti najspretnejši protivnik bi si ne bil izmislil proti nam toliko neverjetnih kombinacij...

— Tako je in nič drugače. Niti najspretnejši protivnik bi si ne bil izmislil proti nam toliko neverjetnih kombinacij...

— Tako je in nič drugače. Niti najspretnejši protivnik bi si ne bil izmislil proti nam toliko neverjetnih kombinacij...

— Tako je in nič drugače. Niti najspretnejši protivnik bi si ne bil izmislil proti nam toliko neverjetnih kombinacij...



VAMPIRJI VELEMESTA Spisal EMILE GABORIAU

51 Ko je pa naslednjega dne napočila ura, ko bi moral iti na prvo lekcijo...

— Saj to je nemogoče! — In vendar so bili snoči vsi trije skupaj in prisegli so...

DRUŠTVA KI NAMERAVATE PRIREDITI VESELICE, ZABAVE OGLAŠUJTE "GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo...

VODNIKOVE KNJIGE za leto 1933. SO DOSPELE 4 KRASNE KNJIGE: "Žerjavi", "Tulipan"...

Ljubiteljem leposlovja Cenik knjig vsebuje mnogo lepih romanov slovenskih in tujih pisateljev...



# Tri lepe sestre.

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

Za Glas Naroda priredil I. H.

(Nadaljevanje.)

— Ker ste v vojaški sukni. Meni se ni treba ozirati na noga. In na maškerači sem moral biti —  
 — In ste našli pričakovano spodbudo in modele?  
 — Najlepše, o čemur more sanjati umetnik. Vedel sem, da bo na zabavi — in tam je bila edina priložnost približati se ji. Imel sem priložnost natančno si ogledati krasno bitje, vsako potezo njene popolne postave, blešč njenih božanskih oči, njen skrivnostni smehljaj — tako polno življenja stoji pred menoj, da čutim moč, da bi to lepoto spravil na platno. Toda, če delam, vidim, da sem proti njej početnik.

— Zato tedaj zagrnjena slika na stojalu! — si misli Fritz, toda ne vprašuje dalje. Ni se hotel pokazati radovednega.

V gnječi na ulici jima prideta nasproti dve dami. Fritz se zgane, zardi in njegova roka se naglo približa vojaški čepici, za kar je dobil prijazen poklon, ki je kazal malo zadrege.

V svojem veselju nad nepričakovanim srečanjem se Fritz ne zmeni za svojega spremljevalca in tako ni opazil velikega presenečenja na Florstedtovem obrazu pri pogledu na večjo damo, ki je ponosno pogledala Florstedta in kot v kakem spominu še enkrat obrnila glavo, ko so že šle mimo.

— To je bila Ana! — pravi Kiessling poln veselja in obstane, kot bi se hotel obrniti.

— To je tedaj ona? In zdaj vam morem povedati kaj drugega, — pravi Florstedt. — Vaša oboževanka Ana je komtesa Bernhausen —

— O, saj niste prav videli. Malo deklet v zametasti obleki —  
 — Ki je ravnokar šla mimo nas z večjo damo — to je najmlajša izmed treh hčer grafa Bernhausena.

Fritz Kiessling je bil presenečen in nič vesel. To majhno deklet je komtesa? Saj tako ni izgledala! In kako mu je bila sedaj oboževanka v daljavo in oddaljeno, nedosegljivo daljavo!

— Ali vas je to odkritje tako prevzelo? — vpraša Florstedt. — O, gospod Kiessling, ako imate denar, vam ta oboževanka ni nedosegljiva, kajti Bernhausenovi nimajo nič —

— Hvala Bogu! — se izviže iz ust mladega vojaka.

Harald se smeje.  
 — Seveda Bernhausenovi na to ne mislijo. Resno povem: navzlic mogočnemu nastopu starega grafa ni nič posebnega pri Bernhausenovi družini. Dokaz, da še nobena izmed treh sester ni pod streho. Edina njihova doto je njihova lepota. Kajti vse tri so lepe, vsaka na svoj način popolna —

— In najmlajša je najlepša! — pravi Fritz ves razvnet.  
 — Četudi drugih ne poznate, to trdite? Prijatelj, zdi se mi, da se je pri vas užgal ogenj. Najlepša je druga hči, Dora! — Oči mu zazare, ko izgovori njeno ime.

— Povejte mi vendar nekaj o tej družini, toda ne tukaj. V mojem stanovanju pri tplem grogu. Mala Ana mi ne pride iz mojih misli.

Na ta način se je Fritz posrečilo pripeljati mladega umetnika kot gosta v svoje stanovanje na večerjo. Pogovarjata sta se in kadita in Fritz si je moral priznati, da med vsemi njegovimi prijatelji ni bilo nobenega, ki bi se mogel primerjati v izobrazbi z Harald Florstedtom.

Kmalu po srečanju z obema gospodoma vpraša Dora sestro s strogim glasom:

— Od kod poznaš tega vojaka, Ana?  
 — Saj ni navaden vojak, Dora; je enoletni prostovoljec —  
 — Smešno — ta odgovor! Povej mi vendar —  
 — Za božjo voljo, ne misli vendar nenkrat bogve kaj! Čisto navadna stvar — pred kratkim mi je pobral zavitek, ki sem ga izgubila iz svojega mufa in nič drugega. Videla sem ga samo enkrat — žalibog! — pristavi kljubovalno.

Dora presliči te besede, ker je bila zatopljena v druge misli. — In njegov spremljevalec? Ali poznaš tudi njega?  
 Začuden nad tem vprašanjem zmaje Ana z glavo ter reče: — Ne — od kod naj bi ga poznala?

Dori je kar vroče. Ta človek ji je bil tako poznan. Njegov pogled, njegovo obnašanje jo spominja na nekoga, na katerega je morala vedno misliti. V gledališču pri predstavi "Lohengrina" jo je neprestano opazoval. Ni vedela, kdo je, kajti visoki družbi ni pripadal. In tudi v zabavo pri Guttenbergovih ga je morala spraviti v vlogo pajaca. Še niso mogli zvedeti, kdo je bil oni pajac. Baronca je o njem govorila zelo nevoljno. Dorino upanje, da je mogoče bil knez Lautenber, se je izkazalo za neutemeljeno in od tedaj je bila vsa nemirna. Misel jo je neprestano grizla: komu je dovolila poljubiti jo? In komu je vrnila poljub? Kdo se more ponašati s tem da je držal v svojem objemu komteso Doro Bernhausenovo?

Njena ponosna kri se razljuje. Vročina jo obide — in bala se je, kdaj in kako bo ta zagonetka rešena.

### Četrto poglavje.

Letošnje pomladi Gizela in Ana nista silili, da bi se kmalu preselili v Bernhausen; z nevidnimi vezmi ju je mesto držalo. Bil je že maj, ne da bi se najmlajša pričela pripravljati na selitev.

Pred nekaj tedni je naneslo naključje, da je srečala huzarskega enoletnega prostovoljca Fritzja Kiesslinga. Vsled njenega vabljivega pogleda se je upal ogovoriti jo.

Za njo je imel pozdrave od Francke Mahlerjeve.

— In milostljiva komtesa, zdaj pa le vem kdo ste.

— To mi je sicer žal. Kajti hotela sem vam ostati tuje deklet, — pravi poredno.

— Komtese so vedno take proti meni — žalibog! — vzdihne Fritz.

Pričina in žalostno zre pred se, kajti komtesa Bernhausenova in prostovoljec Kiessling — ne, to ni šlo! Kaka škoda!

— Da, komtesa, Francka in njeni stariši bi bili zelo veseli, ako bi jih kdaj obiskali.

— Letos to pač ne bo mogoče, — odgovori Ana. — Papa nam je obljubil potovanje v Švic.

— To tudi ne škodi, — odvrne, toda na njen začuden pogled dodane: — To poletje itak ne bom v Seesburgu in ne bi imel ničesar od tega, če bi bili tam. Toda prvega oktobra, ko bomo prost vojašine — kako lepo bi bilo, ako bi se tedaj zopet videla.

Ana zardi in oba molčita.

— Gospa Mahlerjevo bi zelo veselilo, — pravi po kratkem, pa

mučnem odmoru. — Res, tako je rekla. Povedala mi je, da je bila vzgojiteljica vaših starejših sestra in —

— In ko je hotela mene vgojevati, je prišel gospod Mahlers in je vzel našo ljubezljivo gospico Elizabeto, da bi postala njegovi osirotili hčerki — ravno Francki — mati. Zato tudi iz mene ni postalo nič pravega. Francka nas je prej v poletju večkrat obiskala v Bernhausenu, pozimi pa smo bili vedno tukaj skupaj, ko je bil njen oče še tukaj. Pred tremi leti pa je bil na lastno prošnjo prestavljen v Seesburg, na deželo, ker je bil rahlega zdravlja in od tedaj se nismo več videli. — Vendar, enkrat, lansko leto, pa tudi samo pol dneva — toda vedno smo si dopisovali.

— Toda v tem ste se zadnje čase nekoliko polenili, komtesa.

— Da, saj res, tako nerada pišem. — Toda sedaj mora biti drugače, zares.

— In prihodnje poletje boste šli k njej. V Seesburgu je tako dober zrak. Poleg vasi se nahaja krasen bukov gozd, ki je moj. Tam imate tudi priložnost voziti se s čolnom — prav gotovo bi vam ugajalo, komtesa.

(Dalje prihodnjic.)

## TURATIJEV KONEC

Stara resnica je, da revolucije požirajo ljudi. Mnogo velikih revolucijonarjev je že izginilo v valovih, ko so jih sami razburkali. Toda konec nekdanjega generalnega tajnika fašistične stranke Turatija, enega najožjih Mussolinijevih sodelavcev izza burne dobe, ki je sledila Matteotijevemu umoru, in tedaj za Mussolinijem najmočnejšega moža Italije, je tako značilna za razmere v fašizmu, da je vreden splošne pozornosti.

Turati je imel svoje zaklete sovražnike že od prvega dne, ko je zasijala njegova zvezda. Glavni med njimi je bil Farinaeci. Turatijev prednik na položaju mogočnega generalnega tajnika fašistične stranke; oni Farinaeci, ki je znan po svoji brezobzirnosti in ki si ni zastoj domišljaj, da je eden glavnih tvorcev fašistične države. Bil je s svojimi skvadrstni in kazenski ekspedicijami neobhodno potrebno orodje fašistične revolucije in mnogi mu celo pripisujejo zaslugu, da je v kritičnem času fašizem rešil gotovega poloma.

Bilo je to pred leti, ko je Matteotijeva afera nevarno izpodkopala fašistično strahovlado in so mnogi vplivni voditelji že sami začeli govoriti o potrebi nove, bolj pomirljive politike. Farinaeci pa je bil odločno proti vsakemu popuščanju in sporazumevanju. Prepričal je Mussolinija, da so fašistični udarniki še vedno absolutno zanesljivi, in Mussolini je zato res udaril po opoziciji in aventinskih secenostih ter razgal in pozapr svoje nasprotnike.

Farinaeci je tedaj postal junak fašizma, a ravno to je bilo za njega usodno. Nakopal si je med drugimi fašističnimi voditelji nasprotnikov in tudi Mussoliniju njegova popularnost ni bila ravno všeč. Čim si je utrdil svoj diktatorski režim, dobrodu upognil opozicijo in okrepil fašistično državno oblast do one mere, da mu ni bilo več treba pomoči Farinaecijevih skvaristov, je Mussolini pustil Farinaecija pasti in je na njegovo mesto poklical Turatija.

Seveda pa Farinaeci odslej ni držal rok križem. Po svojem temperamentu ni dajal nikake cene inteligenci, marveč veroval

## BLAZNIKOVE Pratike

za leto 1933

Kdor jo hoče imeti, naj nam piše.

Cena 20c

s poštino vred.

"Glas Naroda"  
 216 West 18th Street  
 New York, N. Y.

## SEŽIGANJE VDOV V INDIJI

Nedavno so angleški listi poročali o razburljivem pogrebu nekega odličnega Inda, ko so morale oblasti z oboroženo silo preprečiti njegovi vdovi, da ni skočila v ogenj, kjer je zgorevalo truplo njenega moža. Poročilo omenja staro indijsko navado, da se da vdova sežgati na moževem pogrebu, navado, ki so jo oblasti prepevale s posebnim zakonom še le pred 100 leti. Bil je drzen korak, ko je angleški generalni guverner v Indiji leta 1829 izdal prepoved strahotne ceremonije "sati". Tako so imenovali Indijce, ki se je dala sežgati na moževem pogrebu. Mi bi rekli taki idealni vdovi pretirano krepostna žena, kar tudi pomeni izraz "sati".

Žene iz visokih indijskih kaste so smatrale za svojo sveto dolžnost, skočiti na gorečo moževo grmado, kjer so v strašnih mukah žive zgorele. Ta kruta navada je bila razširjena zlasti v spodnji Bengaliji, kjer je zgorelo vsako leto mnogo vdov. Nekatere so skočile na grmado prostovoljno in celo rade, druge so pa morali pognati z bičem ali vleči že omanljene. Vsako leto je bilo v Bengaliji 600 do 800 takih človeških žrtev in še leta 1823, nekaj let pred prepovedjo, je umrlo na grmadah 575 vdov.

Divjaška navada prostovoljnega sežiganja vdov pa ni imela nič skupnega z indijsko vero, kakor tudi sežiganje čarovnic v srednjem veku ni bilo v nobeni pravi zvezi s krščanstvom. Kako in kdaj je prišla ta navada, ni točno znano, zgodovinarji vedo samo, da so umirale indijske vdove prostovoljno na grmadi že za časa pohoda Aleksandra Velikega v Indijo. Prosvitljeni orientalisti so skušali zadržati to navado že davno pred Angleži. Tako je bil že pod velikim mogulskim vladarjem Albarom, slovečem po neizmernem bogastvu, izdan zakon, ki je določal, da sme biti vdova sežgana samo na lastno željo in z guvernerjevimi dovoljenjem. Brez guvernerjevega dovoljenja se ni smela nobena vdova dati sežgati, pa naj jo je še tako vlekle za možem na oni svet.

V starih verskih knjigah ni niti besedice o prostovoljnem sežiganju vdov. Ko se je angleški generalni guverner lord Bentinck pripravil izdati prepoved, so prišli k njemu indijski svečeniški in mu zatrjevali, da se indijske vdove žrtvujejo na božje povelje in da bo pomenila prepoved te navade odkrit napad na indijsko vero. V ta dokaz so mu prečitali nekaj odstavkov iz svetih knjig. Izkazalo se je, da so pomen dotičnih odstavkov namenoma obrnili in prikrojili po svoje. Prepoved je bila potem izdana kljub protestu svečeničev. — Njihove grožnje, da se bo ljudstvo prepovedi uprlo, se niso izpolnile. Leta 1832 so se indijski svečeniški pritožili proti Bentinckovi prepovedi na vrhovno instanco angleškega imperija, na tajni svet angleškega kralja, toda pritožba je bila zavrnjena.

Že pred Bentinckom so skušali angleški upravitelji Indije omejiti odnosno prepovedati to navado. Lord Cornwallis je prepovedal javnim uslužbenem dajati dovoljenja za sežiganje vdov.

Uradniki torej niso dajali dovoljenja, navzlic temu so pa Indijci vdove sežigali in oblasti niso imele moči, da bi to preprečili. Leta 1813 je bil izdan odlok, da vdova ne sme biti sežgana brez predhodnega sporazuma s sodnikom ali policijskim uradnikom. Ta dva sta se morala prepričati, če vdova res sama želi umreti na grmadi in da-li ni bila poprej omanljena. Vdov izpod 16 let sploh niso smeli sežigati. V Indiji so se namreč še nedavno možila tudi dekleta izpod 16 let.

Ko je leta 1829 izšla prepoved sežiganja vdov, je bila sprejeta tozadevna določba v vse pogodbe, ki jih imajo Angleži s posrednimi državami Indije. Pozneje so se tu pa tam še pojavljali primeri sežiganja vdov, navadno v državah, kjer Angleži niso imeli sodne oblasti. Eden zadnjih znanih primerov je bil leta 1877, ko se je dala sežgati več žen ministrskega predsednika v državah Nepal, Junga in Bahadura. Mlad angleški zdravnik, ki je prisostvo-

**METROPOLITAN TRAVEL BUREAU**  
 (FRANK SAKSER)  
 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.  
 PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE



SHIPPING NEWS

- 27. decembra: Europa v Bremen
- 28. decembra: New York v Cherbourg, Manhattan v Havre
- 30. decembra: Olympic v Cherbourg
- 4. januarja: Majestic v Cherbourg, Albert Ballin v Cherbourg
- 5. januarja: Bremen v Bremen
- 6. januarja: Rex v Genoa
- 7. januarja: Lafayette v Havre
- 11. januarja: Leviathan v Cherbourg, Aquitania v Cherbourg, Hamburg v Cherbourg
- 14. januarja: Champlain v Havre, Europa v Bremen, Conte di Savoia v Genoa
- 18. januarja: Pres. Harding v Havre, Deutschland, Cherbourg
- 29. januarja: Olympic v Cherbourg
- 31. januarja: Bremen v Bremen, Saturnia v Trst, Paris v Havre, Verdun v Boulogne sur Mer
- 4. januarja: Majestic v Cherbourg, Albert Ballin v Cherbourg
- 5. januarja: Bremen v Cherbourg
- 6. januarja: Rex v Genoa
- 7. januarja: Lafayette v Havre
- 11. januarja: Leviathan v Cherbourg, Aquitania v Cherbourg, Hamburg v Cherbourg
- 14. januarja: Champlain v Havre, Europa v Bremen, Conte di Savoia v Genoa
- 18. januarja: President Harding v Havre, Deutschland v Cherbourg
- 20. januarja: Olympic v Cherbourg
- 21. januarja: Bremen v Bremen, Saturnia v Trst, Paris v Havre, Verdun v Boulogne sur Mer

## V JUGOSLAVIJO

Preko Havre  
 Na Hitrem Ekspresnem Parniku  
**P A R I S**  
 20. JANUARJA  
 10. Februarja — 4. Marca  
**LAFAYETTE**  
 5. Januarja — 28. Januarja  
**CHAMPLAIN**  
 11. Januarja — 18. Februarja  
**NIZKE CENE DO VSEH DELOV JUGOSLAVIJE**

Za pojasnila in poštne liste vprašajte naše pooblaščenega agente  
**French Line**  
 19 STATE STREET, NEW YORK

## 7 DNI DO SLOVENIJE

vključno železniško vožnjo  
 PREKO SOLČNE JUŽNE PROGE  
 Velika, razkošna, ogromna parnik

## REX

6. januarja — februarja 18

Conte di SAVOIA  
 14. januarja — 4. februarja

Ko se izkrcate v Genovi, vas moderni ekspresni vlaki odpeljejo v demovino. Pot dne do jugoslovanske meje in direktne zveze z Dalmacijo.

Za pojasnila vprašajte katerikoli pooblaščenega agenta ali

## ITALIAN LINE

1 STATE STREET, NEW YORK CITY  
 Telephone: LEdwing Green 3-5369

## V JUGOSLAVIJO

Moderna udobnost in neprekosljiva postržba v vseh razredih... Tedenska odpluta iz New Yorka... Praprave in hitre železniške zveze iz Hamburga.

### ZMERNE CENE

Pojasnila vam da vsak lokalni agent ali  
**HAMBURG-AMERICAN LINE**  
 39 BROADWAY, NEW YORK

# Mali Oglasi

## imajo velik uspeh

### Prepričajte se!

val sežiganju, je pozneje pravil, da je slišal od vseh strani zgražanje in proteste domačinov, le en Indijec iz visoke kaste je sežiga-